

Sygn. akt **VIII Ua 30/19**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 stycznia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Grzegorz Tyrka (spr.)
Sędziowie:	Jolanta Łanowy-Klimek del. Anna Capik-Pater
Protokolant:	Iwona Sławińska

po rozpoznaniu w dniu 28 stycznia 2021r. w Gliwicach

sprawy W. M. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o jednorazowe odszkodowanie z tytułu choroby zawodowej

na skutek apelacji W. M. (1)

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 22 października 2019 r. **sygn. akt** VI U 174/18

oddala apelację.

sędzia Jolanta Łanowy-Klimek sędzia Grzegorz Tyrka (spr.) sędzia del. Anna Capik-Pater

Sygn. akt VIII Ua 30/19

UZASADNIENIE

Odwołująca W. M. (1) domagała się zmiany zaskarżonych decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. z 15 marca 2018r. oraz z 29 marca 2018r., mocą których odmówiono jej prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu śmierci jej męża W. M. (2) w związku z chorobą zawodową.

W uzasadnieniu podała, że spełniła wszystkie przesłanki wymagane przepisami ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych dla przyznania jej jednorazowego odszkodowania jako członka rodziny zmarłego W. M. (2), gdy wbrew temu, co podnosi organ rentowy, pylica płuc, na którą cierpiał zmarły mąż odwołującej, miała związek z jego zgonem, co więcej, była przyczyną jego śmierci.

Organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. w odpowiedzi na odwołania wniósł o ich oddalenie. Organ rentowy wskazał, że przeprowadzone przed tym organem postępowanie wykazało, że śmierć W. M. (2) nie była związana z jego chorobą zawodową.

Wyrokiem z 22 października 2019r. sygn. akt VI U 174/18 Sąd Rejonowy w G. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołania.

Sąd Rejonowy ustalił i zważył co następuje:

Decyzją nr (...) z 27 lutego 1987r. Państwowy Wojewódzki Inspektorat Sanitarny w K. stwierdził u W. M. (2) chorobę zawodową - pylicę płuc. W uzasadnieniu wskazano, że W. M. (2) był narażony na czynnik szkodliwy w postaci pyłów zwłókniających.

W. M. (2) pobierał rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową, przyznaną na stałe. W. M. (2) zmarł (...)

Odwołująca 8 stycznia 2018r. złożyła wniosek o jednorazowe odszkodowania z tytułu śmierci męża wskutek choroby zawodowej.

Orzeczeniem lekarskim z 26 lutego 2018r. lekarz orzecznik ZUS nie ustalił związku śmierci W. M. (2) z chorobą zawodową stwierdzoną decyzją nr (...) z 27 lutego 1987r.

Zaskarżoną decyzją z 15 marca 2018r. organ rentowy odmówił odwołującej prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu śmierci męża W. M. (2) wskutek choroby zawodowej.

Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z 26 marca 2018r. nie ustaliła związku śmierci W. M. (2) z chorobą zawodową stwierdzoną decyzją nr (...) z 27 lutego 1987r.

Zaskarżoną decyzją z 29 marca 2018r. organ rentowy odmówił odwołującej prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu śmierci męża W. M. (2) wskutek choroby zawodowej.

Biegły sądowy z zakresu pulmonologii Ł. L. po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną i kartą pobytu w oddziale pulmonologii stwierdził, że u W. M. (2) rozpoznano rozsiały proces nowotworowy o nieznanym punkcie wyjścia, ze zmianami przerzutowymi w obrębie płuc. Ze względu na ciężki stan W. M. (2) niemożliwe było przeprowadzenie dogłębnej diagnostyki i ustalenia punktu wyjścia, czyli miejsca ogniska pierwotnego. Biegły podał, że obraz radiologiczny zmian w płucach był jednoznaczny, dotyczył choroby nowotworowej, a nie pylicy płuc, która u zmarłego miała umiarkowany charakter i która nie spowodowała jego śmierci. W ocenie biegłego zmiany w płucach u W. M. (2) miały charakter przerzutowy, a nie pierwotny. Zdaniem biegłego nie można więc stwierdzić, że choroba nowotworowa w płucach rozwinęła się jako progresja, czy konsekwencja pylicy płuc. Biegły podkreślił, że choroba która spowodowała śmierć W. M. (2) to rozsiały proces nowotworowy.

Biegły z zakresu onkologii S. S. po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną zmarłego W. M. (2) podzielił wnioski ujęte w opinii wydanej przez biegłego pulmonologa Ł. L.. Biegły wskazał, że W. M. (2) w chwili śmierci chorował także na serce, nadciśnienie, niewydolność przewlekłą, utrwalone migotanie przedsionków, przewlekłą niewydolność nerek, stan po urazie mózgu oraz pylicę płuc.

W ocenie biegłego gdyby hipotetycznie przyjąć, że nowotwór miał charakter pierwotnego raka płuc to według aktualnej wiedzy onkologicznej – związek przyczynowy pomiędzy wskazanymi jednostkami chorobowymi nie zachodzi. Zdaniem biegłego mając na uwadze stan zdrowia W. M. (2) rozważanie związku pomiędzy pylicą płuc, a nowotworem złośliwym jest bezprzedmiotowe. Przyczyną śmierci W. M. (2) był zaawansowany rozsiały nowotwór złośliwy, który doprowadził do niewydolności oddechowo–krążeniowej i ostatecznie do zgonu.

Biegły sądowy z zakresu pulmonologii i medycyny społecznej A. B., który podkreślił, że dokumentacja medyczna zmarłego W. M. (2) świadczy o ciężkim ogólnym stanie zdrowia, z uwagi na liczne schorzenia w tym także ze strony układu krążenia. Wymieniona jest pylica płuc, ale na pierwszym miejscu jest choroba nowotworowa. Biegły podał, że śmierć W. M. (2) była wynikiem rozsiałego procesu nowotworowego, bez możliwości określenia charakteru utkania. Zdaniem biegłego analiza dokumentacji medycznej pozwala przyjąć, że zgon nastąpił w wyniku innej jednostki chorobowej – nowotworu płuc, który nie pozostaje w żadnym związku przyczynowo – skutkowym z pylicą płuc górników kopalń węgla. Biegły stanowczo stwierdził, że pylica płuc nie była przyczyną, ani współprzyczyną śmierci zmarłego W. M. (2).

Sąd Rejonowy podzielił w całości opinie biegłych Ł. L., S. S. oraz A. B., jako opinii przekonujących i zawierających stanowcze wnioski. W ocenie Sądu opinie te zostały sporządzone rzetelnie i wyczerpująco, zgodnie z tezą dowodową, na podstawie akt sprawy. Brak jest jakichkolwiek podstaw do kwestionowania tych opinii.

Co istotne, wnioski biegłych korelują ze sobą. Zgodnie z poglądami orzecznictwa kryteria oceny opinii biegłych stanowią zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania oraz stopień staranności wyrażonych w niej wniosków (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 7 lutego 2013r., V ACa 668/12, LEX nr 1289448).

Sąd oddalił wniosek strony odwołującej się o dopuszczenie dowodu z zespołu biegłych sądowych pulmonologa i onkologa. Wskazuje się, że nie było technicznej możliwości wydania przez biegłych opinii łącznej w niniejszej sprawie. Nadto zgromadzony w sprawie materiał dowodowy był wystarczający do wydania rozstrzygnięcia. Należy zauważyć, że sąd nie ma obowiązku dopuszczania dowodu z kolejnej opinii, jeżeli dotychczasowe opinie nie zawierają luk, czy nieścisłości. W ocenie Sądu biegli Ł. L., S. S. oraz A. B. w sposób przekonujący wyjaśnili, że pylica płuc występująca u W. M. (2), nie miała związku z jego zgonem. Zgon ten był wynikiem wieloogniskowego nowotworu.

Sąd Rejonowy stwierdził, że odwołanie od zaskarżonych decyzji nie zasługiwało na uwzględnienie.

Wskazując na art. 13 i art.14 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. z 2019r. poz. 1205) Sąd Rejonowy stwierdził, że przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że zgon W. M. (2) – męża odwołującej – nie nastąpił w skutek choroby zawodowej - pylicy płuc. Wskazana choroba zawodowa została rozpoznana u W. M. (2) w 1987r. Jak wskazał w wydanej w sprawie opinii biegły Ł. L. pylica płuc miała u zmarłego męża odwołującej umiarkowany charakter.

Sąd Rejonowy ustalił, że bezpośrednią przyczyną zgonu W. M. (2) był nowotwór wieloogniskowy. Brak jest również jakichkolwiek przesłanek wskazujących na ewentualny wpływ choroby zawodowej na zmiany nowotworowe w obrębie płuc. Biegli pulmonolodzy jednoznacznie wskazali, że nowotwór łącznie z przerzutami jest jednostką chorobową niezależną od pylicy płuc.

Biegli wydający opinię w niniejszej sprawie w sposób nie budzący wątpliwości wskazali, że pylica płuc nie była przyczyną, ani współprzyczyną śmierci zmarłego W. M. (2). Sąd w pełni zaaprobował stanowisko wyrażone w opiniach biegłych, a ich twierdzenia przyjął za własne.

W świetle powyższych ustaleń zaskarżone decyzje zostały wydane prawidłowo, brak było podstaw do ich zmiany. Tym samym z mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. należało oddalić odwołania od zaskarżonych decyzji jako nieuzasadnione.

Apelację wyroku od wyroku złożyła ubezpieczona zaskarżając go w całości zarzucając mu:

- mającą wpływ na treść orzeczenia obrazę art.233§1 k.p.c. polegającą na dowolnej, a nie swobodnej ocenie materiału dowodowego,

- mającą wpływ na treść orzeczenia obrazę art.217§1 i §3 k.p.c. w związku z art.227 k.p.c. oraz art.278 k.p.c. w związku z art.286 k.p.c. polegającą na oddaleniu przez Sąd wniosku o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych sądowych pulmonologa i onkologa w zespole, podczas gdy w niniejszej sprawie dopuszczenie i przeprowadzenie takiego dowodu było konieczne z uwagi na zarzuty zgłoszone do opinii biegłych Ł. L., S. S. i A. B.,

- mający istotny wpływ na treść orzeczenia błąd w ustaleniach faktycznych Sądu wyrażający się w niezgodnym z rzeczywistym stanem rzeczy ustaleniem przez Sąd pierwszej instancji, że zgon W. M. (2) – męża odwołującej- nie nastąpił wskutek choroby zawodowej – pylicy płuc, podczas gdy zgon ww. był bezpośrednio związany z chorobą zawodową – pylicą płuc.

Wskazując na takie zarzuty odwołująca domagała się zmiany zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie odwołań od decyzji ZUS i przyznanie odwołującej prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu śmierci męża – W. M. (2) – wskutek choroby zawodowej. Odwołująca wniosła również o zasądzenie od organu rentowego na swoją rzecz kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych za obie instancje.

W uzasadnieniu odwołująca wskazała, że żaden z powołanych w sprawie biegłych, dokonując oceny związku pomiędzy chorobą zawodową, na którą cierpiał W. M. (2) a jego zgonem, nie postawił jasnych i konsekwentnych wniosków, nie odpowiedział także jednoznacznie i wyczerpująco na zarzuty złożone na piśmie do treści opinii.

Rozpoznając apelację Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja odwołującej W. M. (1) nie zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem rozpoznania niniejszej sprawy było ustalenie, czy odwołująca spełnia przesłanki do przyznania prawa do jednorazowego odszkodowania po zmarłym mężu w związku z chorobą zawodową męża.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, że postępowanie apelacyjne ma charakter kontrolny, ale jest także kontynuacją postępowania przed sądem pierwszej instancji i zmierza do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy. Wiąże się z tym możliwość, a niekiedy konieczność prowadzenia przez sąd drugiej instancji postępowania dowodowego. Następnie sąd drugiej instancji dokonuje samodzielnej oceny dowodów zgromadzonych przez sąd pierwszej instancji oraz przeprowadzonych przed sądem odwoławczym, a także ustala podstawę faktyczną rozstrzygnięcia (por. wyrok Sądu Najwyższego z 6 października 2016r. III UK 270/15 Lex nr 2139253).

Rozpoznając apelację Sąd Okręgowy uznał, że w niniejszej sprawie celowe jest uzupełnienie materiału dowodowego przez dopuszczenie w sprawie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu pulmonologii, gdy w sprawie została zebrana dodatkowa już pełna dokumentacja medyczna zmarłego męża ubezpieczonej.

Opinię w sprawie wydał biegły pulmonolog R. S. stwierdził, że mąż ubezpieczonej w toku pracy zawodowej nie był narażony na substancje rakotwórcze, natomiast pył węglowy, na który był narażony w trakcie pracy w kopalni, to (...) Agencja (...) nad R. w L. zalicza ten pył do substancji nie mających działania rakotwórczego. Biegły wskazał, że w tej sytuacji brak jest podstaw do stwierdzenia, aby pylica płuc była przyczyną czy też współprzyczyną zgonu męża ubezpieczonej.

Z ujawnionej dokumentacji wynika, że przyczyną zgonu był rozsiew nowotworowy w obrębie płuc i węzłów chłonnych bez jakiegokolwiek związku z chorobą zawodową pylicą płuc.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. z 2019r. poz. 1205) członkom rodziny ubezpieczonego, który zmarł wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, przysługuje jednorazowe odszkodowanie. Członkiem rodziny uprawnionym do odszkodowania jest przede wszystkim małżonek (art. 13 ust. 2 pkt 1 ustawy).

Jeżeli do jednorazowego odszkodowania uprawniony jest tylko jeden członek rodziny zmarłego ubezpieczonego, przysługuje ono w wysokości 18-krotnego przeciętnego wynagrodzenia, gdy uprawnionymi są małżonek lub dziecko (art. 14 ust. 1 pkt 1 ustawy).

Sąd Najwyższy w wyroku z 11 sierpnia 2018r. sygn. II UK 652/16 (LEX nr (...)) stwierdził, że określenie zawarte w ustawie wypadkowej odnoszące się do związku przyczynowego, a ujęte w wyrażeniu "wskutek", należy rozumieć jako obiektywnie istniejące następstwo faktów i zależność tego rodzaju, że jeden poprzedza drugi i zdolny jest go wywołać. Nie jest konieczne, aby choroba zawodowa była wyłączną przyczyną zgonu, wystarczy, że jest przyczyną istotną, co oznacza, że bez wywołanych nią powikłań zgon nie nastąpiłby, ponieważ pozostałe schorzenia nie wystarczyłyby do jego zaistnienia. W takim wypadku stopień, w jakim choroba zawodowa przyczyniła się do śmierci nie ma znaczenia, ważne jest natomiast to, że przesądziła ona o śmierci, stanowiąc jej istotną przyczynę. W sprawie, której przedmiotem jest prawo do świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego, ocena związku przyczynowego pomiędzy zgonem a chorobą zawodową wymaga wiadomości specjalnych i musi znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłych posiadających odpowiednią wiedzę medyczną adekwatną do rodzaju schorzeń zmarłego.

Zdaniem Sądu Okręgowego zarówno postępowanie przeprowadzone przed Sądem I instancji jak i uzupełnione przed Sądem II instancji w sposób nie budzący żadnych wątpliwości wykazało, że brak jest podstaw do uznania, że zgon zmarłego męża ubezpieczonej miał związek z chorobą zawodową płuc pod postacią pylicy płuc.

W sporządzonej w postępowaniu apelacyjnym opinii przez biegłego z zakresu pulmonologii, którą to opinię Sąd Okręgowy podzielił jako fachową, rzeczową, logicznie i przekonująco uzasadnioną, sporządzoną z uwzględnieniem całej zgromadzonej dokumentacji, w tym pełnej dokumentacji z leczenia zmarłego męża ubezpieczonej, biegły R. S. stwierdził, podobnie jak biegli wypowiadający się w sprawie w toku postępowania przed Sądem Rejonowym, że brak jest podstaw do przyjęcia, aby pylica płuc była przyczyną lub choćby współprzyczyną zgonu męża skarżącej. Przyczyną zgonu był rozsiew nowotworowy

w obrębie płuc i węzłów chłonnych bez jakiegokolwiek związku z chorobą zawodową pylicą płuc. Powołując się na fachową literaturę biegły wskazał, że pył węglowy, na który był narażony w trakcie pracy mąż ubezpieczonej, to (...) Agencja (...) nad R. nie zalicza tego pyłu do substancji mających charakter rakotwórczy. Odwołująca względem opinii biegłego nie zgłosiła żadnych zarzutów, lecz domagała się sporządzenia opinii uzupełniającej dla określenia czy zmiany w płucach wywołane chorobą zawodową,

na którą cierpiał zmarły W. M. (2) mogły mieć wpływ na powstanie choroby zawodowej i czy w związku z tym, zmarły posiadał zmiany w płucach wywołane chorobą zawodową, był bardziej podatny na powstanie choroby nowotworowej, jej rozwój,

a także czy w związku z tymi zmianami przebieg choroby nowotworowej był szybszy

i zmniejszył szanse na wyleczenie. Wniosek ten jak również wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego onkologa Sąd Okręgowy pomógł na podstawie art.235(2) §3 i 5 k.p.c. jako nieprzydatny do wykazania danego faktu i zmierzający jedynie

do przedłużenia postępowania. Jak już to wskazano wcześniej, wszystkie wydane w sprawie opinie biegłych są zgodne co do tego, że pylica płuc górników węgla kamiennego nie stanowi chociażby współprzyczyny zgonu zmarłego męża ubezpieczonej, w takim znaczeniu, że ma jakikolwiek związek z chorobą nowotworową, za czym przemawia także specjalistyczna literatura medyczna.

Reasumując, Sąd Okręgowy mając na względzie wyniki postępowania przeprowadzonego przed Sądem Rejonowym oraz przed Sądem drugiej instancji uznał, że zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego jest prawidłowy i w konsekwencji tego na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację odwołującej jako bezzasadną.

(-) sędzia Jolanta Łanowy-Klimek (-) sędzia Grzegorz Tyrka (-) sędzia del. Anna Capik-Pater